

DE
MILITAIRE SPECTATOR.

(*Vijfde Jaargang.*)

TIJDSCHRIFT
VOOR HET
NEDERLANDSCHE LEGER.

Want mijn gewisse zal mij dien mildelijk loonen, met getuighenis dat ick mij eenighzins jeeghens mijne Landsliuden heb gequeeten, helpende hen aan middel om een' rijken schat van tijd te bespaaren: dewijl zij de stof en omstandigheeden van een zeer breedten handel kunnen plukken uit een beknopt bundel
HOOFD.

HOOFD-REDACTEUR

J. C. VAN RIJNEVELD.

P. Dr., 1ste Luit. der Rijd. Artillerie en Ridder der M. W. O. 4de klasse.

VIJFDE DEEL.

(MET PLATEN.)

B R E D A,
BROESE & COMP.
1837.

MILITAIRE SPECTATOR

(Nijfde jaargang)

TUUSCHRIJFT

VOOR HET

NEDERLANDSCHE LEGER.

Want mijn gewone zal mij dien middelijk loonen, met getuigenis dat ik mij oec niet als eenen legerman heb gedraagt, ten behoeve van eenen rijcken en niet van eenen te behaagen: dewijl ik de kunst en oetendigheid van een weert breken handel kunnen plaatsen mit een behooft handel van bladen.

Wahrheit führt weder zu hohen Posten, noch zu Kathedern, noch zu Pensionen, und wer Diogenes Laterne führen will, muss sich genügen lassen und thut wohl nebenbei auch seinen Stock zu führen aber:

Wem Selbstgefühl den Busen schwellt
Der trägt im Innern eine Welt.

DEMOCRITOS.

VIJFDE DEEL

(MET PLATEAU)

BRUGGE & COMP

Verzochten hier het Druken te doen, te Leiden, bij de Edele Heeren, in de Schiedamschen en Houttuinseken de Jaaren 1797, 1798, 1799, 1800, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806, 1807, 1808, 1809, 1810, 1811, 1812, 1813, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822, 1823, 1824, 1825, 1826, 1827, 1828, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000.

REGISTER

VAN DEN INHOUD, LOOPENDE OVER HET VIJFDE DEEL VAN DEN MILITAIRES SPECTATOR.

VIJFDE JAARGANG.

- Adelstand (Verheffing der burgerlijke officieren van het Oostenrijksche leger na eene 33jarige dienst tot den). bladz. 134.
- Bajonet-Schermkunst (Proefondervindelijke nasporingen over de waarde en voordeelen der). — 1.
- Batterijen (Verhandeling over geblindeerde). — 135,166.
- Baucher (Wijze van afrigting der paarden gevolgd door) — 199.
- Beijersche nieuw veld-materiëel (Vergelijking van den munitie-voorraad bij het oude en nieuwe). — 21.
- (Verhouding van het gewigt van het). — 44.
- Belle-Isle (Voorschrift van den maarschalk) aan zijnen zoon, bij de toezending zijner benoeming tot kommandant van een regiment. — 13.
- Beplanten der glaciën met schaarhout. — 63.
- Bernard (Iets betrekkelijk den Franschen generaal). — 111.
- Beverloo (Iets betrekkelijk de legerplaats bij). — 64.
- Bevordering in het leger (Nieuwe denkbeelden over de), en het verbeteren van den toestand des gepens. officiers. — 225.
- Bewapening der vestingen (Iets over de). — 235.
- (Bedenkingen tegen het voorstel betrekkelijk de). — 236.
- Boekaankondiging.
- 1 Handleiding tot de kennis der krijgs-geschiedenis, door *J. Bosscha*. — 22.
- 2 De omwenteling in Polen. *J. C. van Rijnveld*. — 46.
- 3 Gelijkijdig overzicht der voornaamste vorsten van Europa van het jaar 800 tot 1835, door *G. Dornseiffen*. — 68.
- 4 Collectie van platen, voorstellende het nieuw Fransch veld-materiëel. — 112.
- 5 Klapper op de bestaande krijgsregeling der landmagt, door den generaal-majoor *Kesman*. — 112.
- 6 Bijdragen tot de beoefening der krijgskunst. *J. C. van Rijnveld*. — 112.
- 7 Mémoire sur le changement qu'une artillerie bien instruite et bien employée peut produire dans le système de la grande tactique moderne, par *Okounef*. — 130.
- 8 Essai sur la théorie des affûts. *J. C. Migout et C. L. Bergery*. — 134.
- 9 Dialogues sur l'équitation par *Baucher et Pelier*. — 134.
- 10 De vertaling der Grundzüge der Taktiek der drei Waffen van *H. von Brand*. — 134.
- 11 Lessen in de krijgskunde en militaire geschiedenis. *Jacquinet de Presle*. — 178.
- 12 Handleiding voor de rijkunst. *B. van Merlen*. — 178.
- 13 Verzameling van voorschriften voor de dienst en het beheer van het materiëel der artillerie te velde. — 200.
- 14 Algemeen overzicht van verschillende zoo oude als nieuwe praktijken, betrekkelijk het bouwen van bekleedings-muren, enz. *J. G. W. Merkes*. — 224.
- 15 Cours élémentaire d'art et d'histoire militaires. *Rocquancourt*. — 244.
- 16 Die Schlachten und Hauptgefechte des 7jährigen Krieges. *C. von Decker*. — 244.
- 17 Untersuchungen über den Dienst des Generalstabes. *Von Werklein*. — 245.
- 18 Betrachtungen und Erfahrungen über den Krieg und dessen Führung. *A. Wagner*. — bladz. 245.
- 19 Ideale der Kriegführung. *Von Lossau*. — 245.
- 20 De la défense des places fortes. *Carnot*. — 245.
- 21 Het hoefbeslag zonder dwang. — 246.
- 22 Die Zählung des Pferdes. — 246.
- Bijlagen, achter elk nommer.
- Caout-Chouc (Proeven met) voor den terugloop der rolpaarden. — 44.
- (Bekleding der schepen met). — 46.
- Capellen (Afscheid van den 2den luit. baron van der) van het Pruisische leer-eskadron. — 88.
- Constantine (Opmerkingen omtrent de expeditie van den maarschalk *Clausel* naar). — 187.
- Degens (Afschaffing der) als officiers-wapen bij het Beijersche leger. — 111.
- Dienstneming (Vrijwillige) bij het Fransche leger. — 21.
- Eereteeken voor het Hanoversche leger voor langdurige trouwe dienst. — 224.
- Formulen (Ontwikkeling van eenige). — 32.
- Geestontwikkeling bij de officieren der Russische land- en zee-magt. — 178.
- Gelederen-vuur (Iets over het). — 43.
- Geneeskundige dienst (Iets over de). — 172.
- Geruchten (Iets over de Promotie-). — 243.
- Geweer-Fabriek te Birmingham. — 46.
- Geweer-Laden (Werktuig van *Grimzé* tot vervaardiging van). — 21.
- Granaten (Iets over de percussie-) van den kol. *Jure*. — 67.
- Hak- of schaarhout (Over het beplanten der glaciën op de fronten van aanval met). — 63.
- Helmen (Nieuw model van) door den hoedenmaker *Wagner* uit Hanover aangeboden. — 68.
- Hoofdtooisel (Verbetering van het) bij het Fransche leger. — 22.
- Houwitser (Iets over het gieten en beproeven van ijzeren lange). — 66.
- Inspectiën (Over de doelmatigheid van de tegenwoordig in Frankrijk bestaande algemeene). — 11,134.
- (Denkbeelden over de Algemeene) en over de kleding der troepen. — 237.
- Kinbaarden (Voorschrift omtrent het dragen der) bij het Fransche leger. — 89.
- Kleding, (Denkbeelden over) uitrusting en bewapening der troepen van verschillende wapen-korpsen. — 5.
- en uitrusting (Iets over de verbetering in) in het Oostenrijksche leger. — 200.
- Krijgsmagt (De) in overeenstemming gebragt met den tegenwoordigen toestand der zamenleving. — 15,38 57.
- Krijgstucht (Iets over de) in het Belgische leger. — 89.
- Krijgszangen (Over den invloed der). — 241.
- Manoeuvres (Plaats gehad hebbende groote) in het legerkamp bij Reijen. — 124.
- Maximiliaansche torens (Beproeving der). — 176.
- Medailles (Iets betrekkelijk eene uitdeeling van zilveren en bronzen) bij de 8ste afdeling infanterie. — 112.

Metaal (Ontbindings-manier van den heer <i>Sobrero</i> van het Kanon-).	bladz. 44.	Sabel (Iets betreffende de exercitiën der) met de linkerhand, bl 176.	—
Monument voor de gesneuvelde kapiteins der artillerie <i>Schutter en van Hoey</i> (Berigt der afrekening van het).	— 68.	Scheeps-Artillerie (Opmerkingen betreffende de).	— 108,169.
Mutatiën (Officers-) in het Fransche leger.	— 134.	Schiet-Oefeningen (Iets over de) der infanterie.	— 241.
<i>Napoleon en Virgilius</i>	— 258.	School (Inrigting van het klooster van <i>Wahlstadt</i> tot eene militaire).	— 133.
Nederlandsche troepen (Denkbeelden over).	— 247.	Sbrapnells-Granaten.	— 90,264.
Ouderdom der Fransche generaals.	— 178.	Snelle schieten (Over het) der artillerie.	— 192.
— Pruisische	— 224.	Stang-Teugels (Over het kruisen der).	— 82.
Parlement (Voorstel gedaan in het Engelsche) tot verbetering van het lot der oude officieren.	— 22.	Straten-Gevecht. (Proeve eener verhand. over de). — 23,47,96,207.	—
Partijgangers (De) in den zevenjarigen oorlog.	— 69,91.	(Herinnering 1790. Eene bijdrage tot de verhandeling over de).	— 84.
Pensioenen (Iets over de militaire) bij het <i>Wurtenbergsche</i> leger.	— 200.	(Aanmerking, op de verhand. over de). — 146.	—
Pensioen-reglement (Over het nieuwe).	— 219.	Tenten (Onderzoek der nieuwe Oostenrijksche leger-) — 243.	—
Percussie-slot van <i>Thomas Dophyn</i>	— 46.	Veeartsenijkundige waarneming bij de lijk-beschouwing van een trek-paard.	— 66.
Percussie-geweren (Proeven met).	— 21.	Verzorging van officieren, onder-officieren en soldaten in het Pruisische leger.	— 200.
Polytechnische school (Gevoelen van den generaal <i>de Chambray</i> over de).	— 45.	Voorjaars-Oefeningen bij het Pruisische leger.	— 134.
Proefmortier (Vlugtige gedachten nopens het invoeren van een ijzeren Buskruid-) bij de Belgische artillerie.	— 89.	Vuurpijlen (Overzicht van de hier te lande genomene proeven met de Oorlogs-).	— 113.
Proeven (Verslag der genomene) op de polygoon te <i>VWaaldorp</i> in Junij en Julij 1826.	— 180,201,233.	Vuurwapenen der kavallerie (Over de vorming der carrés en de).	— 158.
Prijsvragen (Uitgeschrevene) in het legerk. te <i>Compiègne</i> . — 134.	—	Zelfontlading der stukken en een voorstel om zulks te voorkomen door patroon-zakken van geplet thee-lood.	— 20.
Raketten-batterijen (Iets betrekkelijk de Pruisische). — 133.	—	Zweedsch ijzer geschut (Bewapening van eenige Duitsche vestingen met).	— 44,112.
Ritmeesters (Verandering in de bevordering en rangschikking der).	— 90.		

MOTTO'S

AAN HET HOOFD VAN ELK NOMMER DES VIJFDEN DEELS GEPLAATST.

- I. Le privilège de dire la vérité est à tous. Il existe au sein de la société un besoin de tout entendre et de tout juger avec impartialité, même les vérités les plus hardies.
CAPEFIGUE. Lettre à M. le Baron de Barante.
- II. — Wem zwischen Hammer und Amboss nur eins zu wählen dir frei — Dann nicht lange geschwankt, kräftiger Hammer zu seyn. (steht, v. SCHILLER.
- III. — Es ist der Krieg ein roh gewaltsam Handwerk. Man kommt nicht aus mit sanften Mitteln, Alles lässt sich nicht schonen. Wolte man's erpassen, Bis sie zu Wien aus vier und zwanzig Uebeln Das kleinste ausgewählt, man passte lange! — Frisch mitten durchgegriffen, das ist besser! Reis dann, was mag!
VON SCHILLER, Die Piccolomini.
- IV. C'est dans les grands dangers qu'une ame magnanime Déploye avec vigueur la fermeté sublime
 Du courage d'esprit.
 Le lâche, qui frémit au bruit de la tempête,
 Plein d'effroi du péril qui menace sa tête;
 Est le seul qui périt.
 Au courage obstiné la résistance cède;
 Un noble désespoir est l'unique remède
 Aux maux désespérés.
FREDERIC II, Oeuvres Posthumes, Tome VII, Ode à mon Frère Henri.
- V. Je ne m'avancerai qu'avec précaution;
 Je sais qu'il faut armer, en cette occasion,
 Et mes yeux de prudence et mon bras de courage,
 Comme si d'un lion j'allais braver la rage
 Dans l'autre où sa fureur se croit en sûreté.
Ancienne Comédie.
 Erfahrung ist die Ceremonienmeisterin der Welt,
 die Alles nach Stand und Würden aufführt.
BENZEL-STERNAU.
- VI. Durch die vollständige Erkenntnis aller Waffengattungen, durch die Wissenschaft von Allem, was der Krieg benöthigt, wächst das Vertrauen des Soldaten auf die eigenen Kräfte, und auf die Unterstützung der Andern.
J. VON GUERARD. Encyklopädie der Kriegskunst.
- VII. Es thut Noth, für neue Begebenheiten auch neue Ansichten und Rathschläge zu haben.
FERNAND CORTEZ.
- VIII. Il importe que l'étude des sciences militaires soit protégée et récompensée, aussi bien que le courage et le zèle. Les corps auxquels ces sciences sont nécessaires doivent donc être estimés et honorés. C'est le seul moyen d'y appeler de toutes parts des hommes de mérite et de génie.
JOMINI, Précis de l'Art de la Guerre.
- IX. Dergleichen Fehler begehen die Regierungen oft, weil sie den allgemeinen Ursachen niemals Gewicht genug beilegen und sich von Berichtenstattern immer weis machen lassen dass ein einzelner Fehler, der sich leicht vermeiden lässt, ein unglücklicher Zufall der nicht gerade wiederkommen wird, die Ursachen der schlechten Erfolge gewesen sind.
CLAUSEWITZ, Feldzug in 1796 in Italien.
- X. Ein schneller kräftiger Uebergang zum Angriff, das blitzende Vergeltungsschwert ist der glänzendste Punkt der Vertheidigung. Jedes Mittel der Vertheidigung führt zu einem Mittel des Angriffs, aber oft liegt dieses so nahe dass man nicht nöthig hat erst von dem Standpunkte der Vertheidigung zu dem des Angriffs überzugehen um es gewahr zu werden; das eine ergiebt sich aus dem anderen von selbst.
VON CLAUSEWITZ, vom Kriege.
- XI. Ne dis pas que j'ai manqué d'énergie et que l'homme doit attendre, car l'avenir est gros d'oubli. C'est justement parceque je craindrais d'oublier que je repousse l'avenir.
MICHEL MASSON.
- XII. Die Vergangenheit ist der Witwensitz der Seele, wenn die Gegenwart ihr abgestorben ist, und die Zukunft ihr keine freundliche Verbindung gewährt. Jeder Mensch baut sich eine Hütte in der Gegenwart, ein Lufts Schloss in der Zukunft, aber eine Kapelle baut er sich nur in der Vergangenheit, zu welcher er wallfahrt, wenn Hütte und Lufts Schloss über ihm zusammenbrechen, und er sich hinseht mit nassen Augen über stummen Lippen, auf die Gräber seiner abgeschiedenen Freuden zu liegen und zu beten.
M. G. SAPHIR.